

Назва навчальної дисципліни	Еволюційна біологія
Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>101 Екологія</i>
Спеціалізація	
Кількість кредитів	4
Шифр навчальної дисципліни	<i>ВК</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Кратко Ольга Вікторівна</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат історичних наук</i>
Вчене звання	<i>доцент</i>
Посада викладача	<i>Доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0936950735</i>
Профайл викладача	http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/Henrikh/bio_kaf/vykladachi/kratko.pdf
Е-mail викладача	kratkoolya@gmail.com
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>45 ауд.</i>

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Еволюційна біологія» належить до вибіркових компонентів циклу професійної підготовки здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП Екологія.

Еволюційна біологія є інтегруючою дисципліною, предметом дослідження якої є закономірності самопідтримки, самовідтворення та мінливості біологічних систем на всіх рівнях організації. В силу того, що цілий ряд понять і концепцій, пов'язаних з еволюційними процесами, вийшов за межі наукового ком'юніті і набув широкого суспільного розповсюдження в грубо-вульгаризованій формі, важливою особливістю цієї навчальної дисципліни є не лише формування у студентів відповідних знань щодо еволюційних процесів та навичок «прямого» дослідження еволюції за допомогою методів молекулярно-філогенетичного аналізу, але й формування у них здатності критично аналізувати актуальні еволюційні концепції та вміння розрізняти наукове знання та його ідеологічні підробки. *Пререквізити.* Теоретичною базою вивчення дисципліни є попередні навчальні дисципліни: «Зоологія з основами екології тварин», «Загальна екологія», «Екологія рослин і тварин», «Агроекологія», «Ландшафтна екологія».

Постреквізити. Дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Еволюційне вчення», «Екосистемологія».

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль I. Історія виникнення та становлення еволюційного вчення			
Тема 1. Від «теорії» еволюції до еволюційної біології. Багаторівневості еволюційних процесів.	Деякі основні поняття і терміни. Багаторівневості еволюційних процесів.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	35
Тема 2. Історичні (донаукові) еволюційні концепції (від античності до 19 століття).	Історичні (донаукові) еволюційні концепції.		

Тема 3. Історичні та актуальні гіпотези походження життя на Землі. Проблема виникнення специфічності аміноацилювання тРНК.	Історичні та актуальні гіпотези походження життя на Землі		
Тема 4. Класичний дарвінізм у сучасному світі. Випадкова мінливість. Соціал-дарвінізм. Псевдодарвінізм	Випадкова мінливість. Соціал-дарвінізм. Псевдодарвінізм		
Тема 5- 6. Номогенез та еволюційні паралелізми. Невипадкова мінливість.	Невипадкова мінливість		
Тема 7. Вчення про мікроеволюцію. Популяція-елементарна одиниця еволюції.	Вчення про мікроеволюцію. Популяція-елементарна одиниця еволюції		
Змістовий модуль II. Мікроеволюція та видоутворення			
Тема 8. Життя та його основні характеристики. Основні риси та етапи розвитку життя на Землі	Життя та його основні характеристики. Основні риси та етапи розвитку життя на Землі	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	10
Тема 9. Природний добір – рушійна і спрямовуюча сила еволюції. Виникнення адаптацій.	Природний добір – рушійна і спрямовуюча сила еволюції. Виникнення адаптацій.		
Змістовий модуль III. Еволюція. Сучасні теорії еволюційного вчення			
Тема 10. Еволюція онтогенезу. Еволюція органів та функцій.	Еволюція онтогенезу. Еволюція органів та функцій.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	5
Тема 11. Еволюційний прогрес. Антропогенез. Основні етапи еволюції людини.	Еволюційний прогрес. Антропогенез. Основні етапи еволюції людини.		
Тема 12-13. Сучасні теорії еволюційного вчення. Синтетична та епігенетична теорії. Сучасні дискусії у еволюційному вченні.	Сучасні теорії еволюційного вчення. Синтетична та епігенетична теорії. Сучасні дискусії у еволюційному вченні.		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання			10
Залік			40
Всього			100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.
ЗК4.	Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК6.	Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.
ЗК7.	Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.
ЗК8.	Здатність застосовувати в практичній діяльності стратегію сталого розвитку як екологізацію свідомості громадянина України.
ФК1.	Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності, до використання інновацій у професійній діяльності.
ФК3.	Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.
ФК4.	Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
ФК5.	Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу, спроможність діяти автономно і в команді.

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
РН3.	Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання
РН8.	Демонструє знання принципів раціонального природокористування із врахуванням цілей сталого розвитку задля збереження біорізноманіття та екологізації свідомості громадянина України.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Літературні джерела

Основна

Основна:

1. Бровдій В.М. Еволюційне вчення: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2019. 336 с.
2. Корж О.П. Основи еволюції: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 381 с.
3. Федорців І.В. Еволюційна біологія. Частина 1. Курс лекцій для студентів біологічного факультету. Дрогобич: Коло, 2003. 182 с.
4. Кваша, В. І. Еволюційне вчення: лабораторний практикум. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004.
5. Л.М. Гомля. Еволюційне вчення. Навчальний посібник для студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Полтава: АСМІ, 2011. 136 с.

Додаткова

1. Ільєнко М. М., Тюття Л. Т. До питання щодо особливостей та механізмів біологічної і соціальної адаптивності людини. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. Київ, Університет «Україна», 2007. С. 24-32.
2. Мамкаєв Ю. В. Методи и закономерности эволюционной морфологии. Современная эволюционная морфология. Київ : Наук. думка, 1991. С. 33-56.
3. Страшко С.В., Кучменко О. Б., Сліпчук І. Ю. Біологія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл.. Київ: Грамота, 2017. 240 с.
4. Корж О.П. Основи еволюції: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 381 с.
5. Северцов А.С. Теория эволюции. М.: Гуманитарн. изд. центр ВЛАДОС, 2005. 380 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Довідник з біології. [Електроний ресурс]. Режим доступу : <https://subject.com.ua/biology/shans/179.html>.
2. Л.М. Гомля. Еволюційне вчення. <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3290/1/Gomelja.pdf>